

Monika ŘEZÁČOVÁ, *Uherské bojiště v letech 1716-1717 očima Jiřího Oliviera Wallise*, České Budějovice 2015, Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, bakalářská práce, 63 s.

Posudek vedoucího bakalářské práce

Předkládaná bakalářská práce se zabývá vnímáním uherského bojiště na počátku 18. století očima přímého účastníka bojů – hraběte Jiřího Oliviera Wallise. Jak to autorka předloženého pojednání doložila v úvodní kapitole, v níž se pokusila shrnout základní domácí i zahraniční literaturu, zmiňované období válek habsburské monarchie s Osmanskou říší se již dlouhodobě těší nemalé pozornosti evropského a částečně i českého dějepisectví. Za hlavní cíl práce si Monika Řezáčová vytkla nastínit každodenní život vysokého důstojníka císařského vojska v letech 1716-1717, který se osobně zúčastnil bitev u Petrovaradínu, Temešváru a tažení na Bělehrad. V heuristické fázi svého výzkumu se musela vyrovnat s jazykově i paleograficky mimořádně náročnými prameny, jež studovala v Moravském zemském archivu v Brně, Rodinném archivu Wallisů. V něm se dochovala obsáhlá osobní korespondence Jiřího Oliviera Wallise s mladším bratrem Františkem de Paula, na jejíž obsahové analýze autorka také vystavěla své pojednání.

Ve třech obsáhlých kapitolách se Monika Řezáčová postupně věnovala dějinám šlechtického rodu Wallisů, zejména jejich odchodu z rodného Irska a vstupu do služeb Habsburků. V další části se zaměřila na genezi tureckých výbojů do jednotlivých částí Evropy a politické pozadí výše uvedených bitev. Jádrem práce tvoří nástin příprav a průběhu bitev u Petrovaradína a Temešváru a tažení na Bělehrad. K němu autorka využila zejména sekundární literaturu, jejíž poznatky vhodně obohatila osobními postřehy Jiřího Oliviera Wallise. Díky tomu se jí ze zřetele neztratil konkrétní jedinec. Právě na jeho postřezích vystavěla poslední dvě kapitoly, v nichž upřela pozornost ke každodennímu životu na válečném tažení a především problémům s vydržováním vlastního regimentu a trávením volného času ve vojenském ležení. Důležité je to, že autorka nepracovala s (válečnými) postřehy a zážitky Jiřího Oliviera Wallise odtržitě od stereotypu každodenního života šlechtice a jeho blízkých. Správně si uvědomila, že dlouhodobé odloučení urozeného jedince od svých blízkých se zásadním způsobem podepisovalo na jeho duševním rozpoložení. Ne nadarmo proto věnovala náležitou pozornost jednotlivým citovým projevům Wallise, tomu, jak vnímal kategorie stesku, strachu (v tomto případě se autorka dokonce pokusila nastínit jakousi typologii), zášti.

Svůj výklad pak autorka završila konstrukcí obrazu "toho druhého", v tomto případě Turka, v očích Jiřího Oliviera Wallise. Zde také pracovala se soudobými kulturními vzory chování urozených jedinců, zejména s oživeným ideálem křesťanského rytířství. Ačkoliv si autorka kladla v textu otázky, zda se Jiří Olivier Wallis nějakým způsobem stylizoval do role "*křesťanského obránce před ouhlavním nepřítelem všeho křesťanstva*", zda znal některé dobové příručky určené křesťanským rytířům, nikde na to nenabídla jasnou odpověď. Proto se nabízí otázka, zda se urození jedinci z habsburské monarchie na počátku 18. století vědomě hlásili k tomuto myšlenkovému odkazu? Jestliže se stylizovali do výše uvedené role, na jaké hodnoty kladli důraz? Jaké byly ideální vlastnosti křesťanského rytíře v tomto období?

Dílčí výhrady směřují k formální stránce předloženého pojednání. To se na některých místech vyznačuje nejednotnou volbou slovesného času (kolísání mezi přítomností a minulostí), nejednotnými citačními zásadami literatury, nedodržením shody podmětu s přísudkem a několika překlepy. Také bych rád upozornil na chybně uvedené jméno moravského historika Bedy Dudíka (zde chybně Beda Durdík).

Naznačené připomínky slouží především jako možné podněty pro autorku předloženého pojednání. Analytická rozprava přináší množství cenných vědeckých poznatků k poznání každodenního života na válečném tažení na prahu novověku a myšlenkového světa raně novověkých urozených jedinců. Bakalářskou práci Moniky Řezáčové proto doporučuji k obhajobě a avšak vzhledem k výše uvedeným formálním nedostatkům ji navrhuji klasifikovat stupněm **velmi dobře**.

České Budějovice 23. 8. 2015

PhDr. Rostislav Smíšek, Ph.D.